

Na základě tohoto rozboru vyzveme děti, aby obsah eucharistické modlitby nakreslily (jednotlivé výsledky se budou lišit podle liturgické doby). Jinou variantou je sestavení modlitby z předem připraveným obrázků (menší děti). Na www.cestykatecheze.cz jsou k této části připravené rozepsané texty i obrázky.

Poznámka o činné účasti věřících

I když eucharistickou modlitbu přednáší kněz, jedná se modlitbu celého shromáždění. Základem této skutečnosti je náš křest a s ním spojené tzv. „**všeobecné kněžství**“, projevující se schopností přinášet Bohu obět sebe samého (srov. LG 34, SC 14). Ve křtu jsme byli ponořeni do Kristovy smrti, vynořili jsme se jako „noví lidé“. Dostali jsme dar jeho Ducha a přijali jsme účast na společenství celé Trojice... Je-li tedy na oltáři zpřítomňována Kristova oběť, pak se to týká v naznačeném smyslu i všech přítomných pokřtěných. K objasnění těchto velmi bohatých skutečností je třeba zařadit katecheze o křtu, které připravujeme pro příští ročník revue.

Činná účast věřících se projevuje vědomým

připojením se k dialogu (v myšlenkách), který se odehrává v eucharistické modlitbě (viz obr.). Bůh sestupuje, obdarovává, působí..., člověk svou vírou odpovídá, přijímá, prosí...

Eulogická modlitba ve slavení svátostí

Stejnou strukturu (anamnéze – epikléze) mají eulogické modlitby v samostatném slavení ostatních svátostí. Slovo *eulogie* je řeckého původu a znamená dobrořečení. Je ekvivalentem hebrejského požehnání. Jak naznačuje obrázek, toto požehnání se děje ve dvou směrech: Bůh žehná člověka (zachraňuje ho, např. Gn 1,28), také zvířatům (Gn 1,22), polím (Dt 28, 3–5.8) a celému svému lidu (Ex 20,24; Dt 2,7). Bůh také žehná prostřednictvím lidí. Člověk či shromáždění žehná Hospodinu (Ž 16,7), tzn. chválí, vyznává, děkuje, dosvědčuje věrnost. Jde tedy o dialog mezi Bohem a člověkem.

Výše popsané žehnání se děje při slavení svátostí podle obřadů těchto svátostí. V anamnetické části žehnacích modliteb se objevují tzv. modelové (či typické – viz článek na s. 9-11) události dějin spásy, které představují nepřetržitý proud Božích činů k dobru

a spásy člověka. Tyto činy jsou uváděny výslovně, protože jsou důvodem chvály a díků za Boží věrnost a lásku vůči člověku.

Modlitby jsou uvedeny v příslušných liturgických knihách pro křest, biřmování, obřady pokání, slavení svátosti nemocných ...

S žehnacími modlitbami se můžeme setkat také při jiných příležitostech, kde se koná liturgické žehnání (viz Benedikcionál, liturgická kniha vydaná ČBK v roce 1994).

Texty žehnacích modliteb zvláště při slavení svátostí jsme pro snazší dostupnost pro katechety zpřístupnili na internetových stránkách.

Marie Zimmermannová

Použitá a doporučená literatura:

KUNETKA, F. *Slavnost našeho vykoupení*.

Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 1997, s. 9-15; 50-59; 77-83.

KUNETKA, F. *Úvod do liturgie svátostí*. Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2001, s. 219 - 241.

KAŇA, J. SCHRÖTTEROVÁ, P. *Nedělní misálek*. Praha : Portál, 1993, s. 86-94.

KONGREGACE PRO BOHOSLUŽBU. *Direktorium pro mše s dětmi*, 1973.

SPÁSA VE SVĚTOVÝCH NÁBOŽENSTVÍCH

Součástí výuky náboženství pro starší žáky základních škol a studenty středních škol by mělo být i téma „Světová náboženství“. Žáci by se měli seznámit se základními informacemi o historii, základech učení, posvátných místech a slavení nejvýznamnějších svátků nejrozšířenějších světových náboženství, kterým jsou: křesťanství, židovství, islám, buddhismus a hinduismus. U starších zájemců připadají v úvahu ještě další náboženství či duchovní směry, se kterými se mohou dnešní mladí lidé u nás setkat. Důvodem, proč by se těmito tématy měli (nejen) mladí křesťané zabývat, je stoupající informovanost a zájem o jednotlivá náboženství ve společnosti, z nichž pak vyrůstá řada otázek po pravdivosti křesťanské zvěsti a hledání postoje k ní. Dalším důvodem je možnost ocenit a porozumět jedinečnosti křesťanské evangelijní zvěsti díky alespoň počátečnímu porozumění jinému náboženskému myšlení. Nás křesťany k tomu vybízí učitelská služba církve (např. Všeobecné direktorium pro katechezi, čl. 199-200, s odvoláním na další dokumenty).

Takováto výuka nezbytně předpokládá příslušnou kompetenci učitele náboženství či katechety a jejich uctivý postoj k ostatním náboženstvím. Kromě toho je třeba mít na zřeteli, že náš přístup k poskytovaným informacím je poznamenán naším způsobem myšlení a rozsahem znalostí. Jde nám především o hlubší poznání obsahu křesťanské víry a ne o posuzování či dokonce odsouzení jiných náboženství. Předpokladem správnosti je použití kvalitních pramenů informací. Mezi takové patří kniha a stejnojmenné DVD prof. Tomáše Halíka *Prolínání světů* (kniha vydalo NLN, 2006; DVD vydala Česká televize), a dále populárně vědecké dílo prof. Luboše Kropáčka *Duchovní cesty islámu* (Vyšehrad, 2006, 4. vyd.).

najít v nauce jednotlivých náboženství odpovědi na několik otázek:

- Co je myšleno pojmem „spása“ a jak souvisí s životem člověka (jaké jsou představy o konečném určení člověka)?
- Jakou roli hraje ve spásy člověka Bůh (božstva, jiné nadpřirozené síly)?
- Co musí dle nauky určitého náboženství pro svoji spásu učinit člověk?
- případně: Jak se dívá to které náboženství na možnost spásy ostatních lidí?

Prezentaci lze využít i při uvádění do tématu „Boží plán spásy“ v katechezích v rámci přípravy na biřmování, při katechezi s dospělými nebo v rámci farních vzdělávacích programů. A to zvláště v případě, je-li zájem účastníků o ostatní náboženství aktuální. Na základě seznámení se s pohledy různých náboženství na téma spásy můžeme pokračovat v katechetickém zpracování tématu k hlubšímu porozumění Božímu daru spásy, jak jej chápe křesťanství.

Obrázek obsahuje symboly náboženství: křesťanství, židovství, islám, buddhismus a hinduismus. Prezentace obsahuje ještě dalších sedm náboženství či duchovních směrů, se kterými se mladí lidé u nás mohou setkat.

Návrh postupu při zpracování ve výuce náboženství nebo v programech náboženského vzdělávání dospělých:

- 1) Diskutujte o informacích a představách účastníků o světových náboženstvích, se kterými se setkali, jsou pro ně zajímavé.
- 2) Seznamte je s pohledem vybraných náboženství na otázku spásy, pokuste se o porovnání s křesťanským pojetím spásy, snažte se vysvětlit nejasnosti, formulovat otázky apod.
- 3) Vyzvěte účastníky k sepsání vlastní úvahy na téma „spása“.

KPC Hradec Králové, autorem prezentace je Bc. Michal Capko

Pro porozumění jedinečnosti nabídky spásy člověku v křesťanství vzhledem k ostatním náboženstvím jsme připravili pomůcku, powerpointovou prezentaci, ve které jsme se pokusili